

ΖΑΚ ΝΤΕΡΡΙΝΤΑ

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΝΕΥ ΟΡΩΝ

Μετάφραση-Σημειώσεις: Βαγγέλης Μπιτσώρης

ΕΚΚΡΕΜΕΣ

Ζάκ Ντερριντά

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΝΕΥ ΟΡΩΝ

Ἡ μετάφραση ἐπιδοτήθηκε ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ
τῆς Γαλλίας (Ἐθνικὸ Κέντρο Βιβλίου)

© Éditions Galilée, L'Université sans conditions

© γιὰ τὴν ἐλληνικὴ γλώσσα: Ἐκδόσεις ΕΚΚΡΕΜΕΣ – Χριστίνα Ζήση

Ἔδρα: Ἰουλιανοῦ 41-43, Ἀθήνα 104 33, Τηλ./Fax: 210 8220006
Βιβλιοπωλεῖο: Στοὰ τοῦ Βιβλίου, Πεσμαζόγλου 5, Ἀθήνα, Τηλ.: 210 3213583

Ἰούνιος 2004
ISBN 960-7651-28-6

Ζάκ Ντερριντά

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΝΕΥ ΟΡΩΝ

Μετάφραση – Σημειώσεις
ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΠΙΤΣΩΡΗΣ

ΕΚΚΡΕΜΕΣ

«Επειδή τὸ πανεπιστήμιο εἶναι ξένο πρὸς τὴν ἐξουσία, ἐπειδὴ εἶναι ἑτερογενές πρὸς τὴν ἀρχὴ τῆς ἐξουσίας, εἶναι ἐπίσης χωρὶς προσίδια ἐξουσία. Γι' αὐτὸ καὶ μιλάμε ἐδῶ γιὰ τὸ πανεπιστήμιο ἄνευ ὄρων. [...] Καὶ λέγω “ἄνευ ὄρων” καθὼς καὶ “ἀπροϋπόθετο”, γιὰ νὰ ἀφήσω νὰ ἀκουστεῖ-ἐννοηθεῖ ἡ συνδῆλωση τοῦ “χωρὶς ἐξουσία” ἢ “χωρὶς ἄμυνα”: ἐπειδὴ εἶναι ἀπολύτως ἀνεξάρτητο, τὸ πανεπιστήμιο εἶναι ἐπίσης ἓνα ἐκτεθειμένο προπύργιο. [...] Ἐπειδὴ δὲν δέχεται νὰ τοῦ θέτουν ὄρους, ἐνίοτε ἀναγκάζεται –ἀναιμικό, ἀφηρημένο– νὰ παραδοθεῖ ἐπίσης ἄνευ ὄρων.»

JACQUES DERRIDA

Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1998, στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Στάνφορντ, στὴν Καλιφόρνια, ὁ Ζὰκ Ντερρινὰ ἐξεφώνησε τὴ διάλεξη *Τὸ πανεπιστήμιο ἄνευ ὄρων*. Ἡ ἴδια διάλεξη ἐκφωνήθηκε ἐκ νέου ἀπὸ τὸν ἴδιο στὶς 2 Ἰουνίου 1999 στὸ Γαλλικὸ Ἰνστιτοῦτο Ἀθηνῶν καὶ ἓνα χρόνο ἀργότερα στὴ Φρανκφούρτη, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Γιούργκεν Χάμπερμας. Ἡ ὁμιλία του ἐγγράφεται στὴν παράδοση τῆς εὐρωπαϊκῆς φιλοσοφικῆς θεώρησης (ἰδιαίτερα τῆς γερμανικῆς: Κάντ, Σέλλινγκ, Χούμπολτ, Φίχτε, Χέγκελ, Νίτσε, Χάιντεγγερ), ἡ ὁποία διερωτᾶται πρωτίστως γιὰ τοὺς ὄρους *δυνατότητας* τῆς ὀργάνωσης τοῦ πανεπιστημίου σὲ συνάρτηση μὲ τὶς οἰκονομικές, δικαιοκῆς καὶ ἠθικο-πολιτικὲς συνθῆκες πού καθορίζουν τὸ πεδίο τῆς ἀκαδημαϊκῆς διδασκαλίας καὶ ἔρευνας.

Ὁ Ντερρινὰ, ἐπιβεβαιώνοντας τὴν παράδοση, ἐνδιαφέρεται συνάμα καὶ πρωτίστως γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Πανεπιστημίου. Ὑπερασπιζόμενος, ἐντὸς τοῦ «ἐλευσόμενου» πανεπιστημίου, τὴν ἀπροϋπόθετη, ἄνευ ὄρων ἐρωτηματοθεσία καὶ κριτικὴ, τὸ δικαίωμα νὰ λέγεται δημοσίως καθετὴ πού ἀπαιτοῦν ἡ ἔρευνα, ἡ μαθησιακὴ γνώση καὶ ἡ ἀπρόσκοπτη σκέψη τῆς ἀλήθειας, ἀσκεῖ τὴν ἀποδομητικὴ κριτικὴ τῆς ἐννοίας τῆς κυριαρχίας διακρίνοντάς την ἀπὸ τὴν ἐννοία τοῦ ἀπροϋπόθετου, ἡ ὁποία χωρὶς ἐξουσία ἀλλὰ μὲ τὴν ἰσχὺ τῆς κριτικῆς σκέψης διασφαλίζει στὸ πανεπιστήμιο τὴν ἐλευθερία τῆς δράσης του. Αὐτὴ τὴν ἀπροϋπόθετη, ἀπόλυτη ἐλευθερία τὴν ἔχουν ἀνάγκη οἱ «νέες» Ἀνθρωπιστικὲς Σπουδές, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὶς σύγχρονες μεταλλαγές στὸν διεθνή κῶρο, τουτέστιν τὴν παγκοσμιοποίηση, τὶς ἐξουσίες τῆς σύγχρονης δυνμητικῆς-εἰκονικῆς τεχνολογίας, τῶν διεθνῶν κεφαλαίων πού προκαθορίζουν ὀλοένα καὶ περισσότερο τὴν πανεπιστημιακὴ ἔρευνα καὶ διδασκαλία.

ISBN 960-7651-28-6

9 789607 651280